

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

12.09.2012 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

economymagazine.bg

✓ Най-лошото за българския износ предстои

<http://economymagazine.bg/news/9695/1/1/Naj-loshoto-za-bulgarskiya-iznos-predstoi.html>

Износът през 2011 г. е нараснал с 30.2% на годишна база. Данните бяха изнесени от Националния статистически институт (НСИ) и са окончателни. Новината е наистина положителна, предвид това, което се случва в Европа през последните пет години. В номинална стойност експортът е за рекордните 40 млрд. лв., което надхвърля и предкризисните нива. Освен окончателните данни за 2012 г., НСИ обяви и предварителните цифри за износа през първите седем месеца. В сравнение със същия период на 2011 г. отново има ръст, но от едва 1.7%. От гледна точка на базата за сравнение, която е изключително силната 2011 г., е нормално процентното увеличение да е по-малко. От гледна точка на самият процент на увеличението обаче се вижда, че той е прекалено малък.

За първите седем месеца на 2011 г. годишното увеличение достигна близо 40%, през 2010 г. - 25%. В крайна сметка в края на тези години ръстът беше съответно с 30.2% и 33%.

Прогнозите на икономистите за 2012 г. варират, но не преминават едноцифрения ръст. В свой доклад от началото на годината "УниКредит Булбанк" дори прогнозира, че в края на тази година износът ще отчете спад около 1%. За последно експортът на България намаля през 2009 г. - с 23% на годишна база.

Според председателя на Асоциация на индустриалния капитал и изпълнителен директор на "Стара Планина Холд" Васил Велев второто и третото тримесечие на тази година ще са още по-лоши за износа. "През първото полугодие износът е добре и в номинална стойност надхвърля постигнатия през 2011 г. резултат. Проблемите за експорта обаче ще започнат през третото и четвъртото тримесечие", коментира за Economymagazine.bg Велев.

Според него основните проблеми пред експортните компании в България е стагнацията по целия свят и рецесията в Европа. Той е на мнение, че слабото потребление в Европа няма как да бъде компенсирано с износ за Китай, поне не скоро.

Данните на НСИ за търговските отношения на България с държавите от ЕС са към края на юни. От тях става ясно обаче, че износът на България към основните ни търговски партньори като Германия, Румъния, Белгия, Италия и Франция или намалява значително на годишна база, или има незначителен ръст.

От цифрите става ясно още, че за периода януари - юни експортът към Китай се е увеличил с 90%. Статистиката показва обаче, че независимо от доброто представяне на български стоки в Китай, в голяма част от останалите развиващи се пазари също има спад при вноса на български стоки.

"Износът за арабските държави намалява, а Китай не може да компенсира по-слабото търсене от страна на ЕС, поне не скоро", коментира Велев. Според него в тази ситуация решението е да се оптимизира производството и да се разработват нови пазари.

Той добави, че в дружествата, които управлява, част от инвестиционния холдинг "Стара Планина Холд", оптимизацията вече е започнала. "Някъде работната седмица е четири дневна. Оптимизираме производството с по-малко хора и повече работа", добавя той.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](#)

✓ Приходите от туризъм формират 11.4 % от БВП в България

http://www.klassa.bg/news/Read/article/211594_%D0%9F%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%BE%D1%82+%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D1%8A%D0%BC+%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%82+11.4+%25+%D0%BE%D1%82+%D0%91%D0%92%D0%9F+%D0%B2+%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F

Приходите от туризъм формират 11,4% от БВП в България, заяви инж. Лилия Калоянова експерт към Регионалната асоциация за предприемачество и иновации във Варна (РАПИВ), предаде агенция „Фокус“. Данните са били представени по време на Международното заседание по проект „Черноморска мрежа за регионално развитие“ BlasNET, проведено се в румънския град Констанца. Калоянова посочи, че туризмът в Румъния формира малко над 5% от БВП, докато в България цифрата е много по-сериозна, а именно над 11% от БВП. „Това е изключително сериозна цифра, като средно за Европа туризмът формира 10,1 от БВП“, коментира още инж. Калоянова. Най-сериозният проблем в Румъния за хотелиерския и ресторантьорския бранш се оказва усвояването на средства по еврофондове заради липсата на консултантски фирми. Според експертката 40% от туристическия сектор на Румъния е съсредоточен в Констанца, като там се намира и най-голямата туристическа асоциация на северната ни съседка. Именно тази организация разширява връзките със своите колеги от Молдова и България. Преобладаващо туристите са румънци и много малко чужденци, като

80% от приходите са именно от този регион на страната. Делът на предприятията от сектор хотелиерство и ресторантьорство в Черноморския регион на България е 20,98%. Лилия Калоянова заяви, че що се отнася до туроператорска и турагентска дейност делът на тези предприятие е 25%. Общо за Черноморието малките и средни предприятия в туризма са 21,27%.

Качеството на туристическите услуги у нас е по-ниско в сравнение с конкурентни дестинации, единадушни са 48% от представителите на бизнеса и организациите в туризма. Само 21% от чуждестранните туристи, които са почивали в България, имат намерение да посетят България отново. Двойно по-голям брой - 43% биха препоръчали страната ни на свои близки и познати. Това показва проучване, проведено сред 108 чужденци, почивали у нас.

Страната ни предлага висококонкурентно отношение "цена - качество", но има нужда от подобрене в културните и развлекателни събития. Транспортът, околната среда и сигурността пък са под конкурентните нива, съобщават от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ). Именно заради това от МИЕТ са разработили проект "Стимулиране на качеството и устойчивото развитие на туристическите предприятия", който беше представен от ресорния министър Иво Маринов и експерти по време на кръгла маса в София. Целите на проекта са изграждане на национални системи за сертифициране на качеството и устойчивостта на туристическите обекти. Сертифицирането ще бъде доброволно като разходите на фирмите за целта ще варират от 1000 до 20 000 лева в зависимост от големината и оборота им. Един от начините за стимулиране на бизнеса да участва в доброволното сертифициране би могъл да бъде данъчни облекчения. Очаква се системите за сертифициране да способстват за привличането на платежоспособни чуждестранни туристи и да позиционират България като дестинация от по-висок клас, обясни ръководителят на проекта Десислава Михалкова. Системите биха могли да повишат броя на туристите, почиващи в България, с 32,9%, а приходите от туризъм с 33,6% в следващите 5 години, сочат предварителните проучвания. Проектът се реализира по Оперативна програма "Регионално развитие" и е на стойност 494 хил. лева. Срокът за изпълнението му е 36 месеца.

✓ Безработицата през август е почти 11 на сто

http://www.klassa.bg/news/Read/article/211597_%D0%91%D0%B5%D0%B7%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7+%D0%B0%D0%B2%D0%B3%D1%83%D1%81%D1%82+%D0%B5+%D0%BF%D0%BE%D1%87%D1%82%D0%B8+11+%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D1%82%D0%BE

Безработицата през месец август 2012 г. е 10,7%, с 0.1 процентни пункта по-ниско от месец юли, съобщават от Агенцията по заетостта (АЗ).

Безработните намаляват с 5 030 лица спрямо предходния месец. В бюрата по труда в страната са регистрирани 351 506 безработни лица. На работа през август са постъпили 20 072 безработни, с 1 771 лица повече спрямо юли. Спрямо същия месец на 2011 г. постъпилите на работа са със 7 772 лица повече. Нарастването е основно в резултат на по-големия брой постъпили на работа по схеми на Оперативната програма "Развитие на човешките ресурси" (ОП "РЧР").

На първичния пазар на труда са започнали работа 10 118 безработни. По различни схеми на ОП "РЧР" и програми за заетост на работа са постъпили 9 897 лица. Близко 8 800 безработни са устроени по стартиралата през август схема "Подкрепа за заетост" и по схема "Развитие".

По насърчителни мерки от Закона за насърчаване на заетостта са започнали работа 57 лица.

През месец август се наблюдава нарастване на търсенето на работна сила на първичния пазар в бюрата по труда спрямо месец юли. Заявени са 11 184 работни места, с 1 394 повече. Частният сектор е заявил 6 135 места.

Най-много свободни работни места в бюрата по труда са заявени от преработващата промишленост (2 454), от търговията (1 726), от административните и спомагателни дейности (1 475), от образованието (1 329), от строителството (621), от хотелиерството и ресторантьорството (495), от сферата на операции с недвижими имоти (364), от селското стопанство (481), от държавно управление (478) и др.

През месеца се констатира по-голямо увеличение на местата от административно-спомагателни дейности (с 1 051 места) и от сферата на образованието (с 847), свързано с предстоящото откриване на учебната година.

По програми за заетост на Националния план за действие по заетостта са заявени 237 места.

По схеми на ОП "РЧР" са заявени общо над 18 хиляди работни места. По новостартиралата схема "Подкрепа за заетост" са заявени над 12 хиляди места, по схема "Развитие" – повече от 5 хиляди, по схема "Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможност за стаж" – близо 1 400 и по схема "Отново на работа" – почти 50 места.

[Вестник Капитал daily](#)

✓ България отново пред риск да губи европари

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/09/11/1904368_bulgariia_otново_pred_risk_da_gubi_evropari/

За втора поредна година България е изправена пред сериозен риск от загуба на европейски средства по програмата за развитие на селските райони. Предупреждението за опасността е изпратено до София в края на юни. В писмото от Брюксел прогнозируют, че под риск са между 150 и 247 млн. евро, които могат да бъдат върнати в евробюджета в края на годината. От земеделското министерство съобщиха, че имат план за действие, с който да се намали потенциалната опасност.

Миналата година България за първи път загуби безвъзвратно 40 млн. евро от програмата, но успя да пренасочи други рискови 120 млн. евро към гаранционен фонд, който предстои да заработи.

Deja vu

В програмата за развитие на селските райони, чийто бюджет е 3.2 млрд. евро до 2013 г. са заложили конкретни суми, които трябва да бъдат разплатени за всяка година от действието ѝ. Според т.нар. правило N+2 договорените бюджети

трябва да бъдат усвоени максимум до 24 месеца след съответната година. Ако това не се случи, тези пари се губят от държавата.

Така например през миналата година, която беше финална за усвояването на бюджет 2009, не бяха разплатени всички заложи средства и България изгуби 40 млн. евро въпреки няколко официални предупреждения от Брюксел, че това може да се случи. Други рискови 120 млн. евро пък бяха пренасочени към гаранционен фонд, заради което и не бяха отчислени.

Сега историята се повтаря. Именно заради правилото за усвояване на фиксирания бюджет (в случая за 2010 г.) до максимум две години България отново е на прага на загуба на пари. През настоящата година трябва да бъдат усвоени общо 430 млн. евро от средствата по бюджет 2010. Тъй като обаче няма достатъчно одобрени проекти и плащания по тях, през първата половина на годината са разплатени около 45 млн. евро от бюджета. Така към края на юни на страната остава да разплати 385 млн. евро. След стандартни срещи между български и европейски експерти идва писмо от ЕК, което напомня на София за правилото N+2 и иска план за действие. Според прогнозите на Брюксел от тези 385 млн. евро, които остава да се платят по бюджет 2010, има сериозен риск да бъдат изгубени между 150 и 247 млн. евро в края на годината.

Планът за действие

Въпреки че досега не са обявявали публично писмото и мерките, вчера от земеделското министерство съобщиха, че вече има изготвен план как да се намали рискът от загуба на средства. Основен инструмент е прехвърлянето от по-неатрактивни към по-популярни сред земеделците мерки. Над 260 млн. евро са били преместени, като за тях кандидатите можеше да подават проекти през лятото. В случай че през есента се подпишат договори за финансиране за цялата сума, предстои плащане на аванси по проектите, което може да варира според консултантите между 30 и 50% от стойността им в зависимост от конкретната схема.

От министерството съобщиха още и за промени по сроковете, които според тях ще помогнат за по-бързото усвояване на парите. Така например заявленията за проекти и заявките за плащане по тях вече се разглеждат за два, а не за пет месеца. Кандидатите с одобрен проект пък ще имат по-дълъг срок за подаване на искане за аванс - от 3 на 6 месеца. Така ще се даде повече време на фирмите да осигурят банкови гаранции по проектите си. За това ще помогне и стартирането на гаранционния фонд, към който бяха насочени застрашените европари от миналата година.

Къде са проблемите

Надвисналият отново риск не е изненада за фирмите от бранша и консултантите по европейски проекти. Самата програма за развитие на селските райони тръгна с повече от година закъснение. Отделно от това разглеждането на проекти и заявки за плащане вървеше с бавни темпове. 2010 г. беше първата година, в която проект бе одобрен в регламентирания по наредби срок. Постоянните промени в ресорния фонд "Земеделие", неизчистените текстове по наредби и други подобни също са посочвани като причини за бавното усвояване.

Основен проблем е и самата структура на програмата. Има явен дисбаланс по отделните мерки - така например по екологичните схеми подадените проекти са много по-малко от заложените в програмата. Според актуалните данни на фонд "Земеделие" в началото на септември са договорени 57% от бюджета на програмата. Година преди да приключи срокът за договаряне, са изплатени 33 на сто от парите по нея, става ясно от данните.

[Вестник Труд](#)

✓ Бизнесът ще наема по-малко работници

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1539156>

Намирането на работа в България става все по-трудно. Фирмите са по-скептични за възможностите да наемат служители през периода октомври - декември, показва традиционното проучване на заетостта на българския офис на *компанията за подбор на кадри "Менпауър"*. То е осъществено сред 751 компании от София, Пловдив, Варна, Бургас и Русе.

Едва 16% от компаниите смятат да увеличат екипа си през четвъртото тримесечие на т.г. През същия период на 2011 г. 22% от фирмите имаха такива намерения. В същото време през последните 12 месеца се е увеличил, макар и леко, делът на предприятията, които планират съкращения. Такива очаквания за последните три месеца на годината има всяко десето предприятие. В проучването няма данни по колко души ще освобождава или ще назначава всяка компания.

Най-оптимистични са прогнозите за наемане в секторите финанси, застраховане, недвижими имоти и бизнес услуги.

Положителни са нагласите в компаниите в публичния и социалния сектор, транспорта, комуникациите, търговията и производството. На обратния полюс са ресторантите и хотелите, минната промишленост и земеделието. В тези сектори работодателите, които ще съкращават, са повече от търсещите кадри.

На тримесечна база най-рязък е спадът в строителството, където заради края на активния летен сезон нуждата на фирмите от работна ръка рязко намаляват.

"Възможностите за търсещите работа хора в София и Пловдив остават традиционно най-силни. Във Варна и Бургас очакванията намаляват, което е свързано с края на туристическия сезон", коментира Надя Василева, шеф на "Менпауър" за България, Сърбия и Хърватия.

В световен мащаб плановете на бизнеса да разкрива нови работни места също намаляват. Най-оптимистични са нагласите в Тайван, Индия и Панама. Най-слаби са очакванията за наемане на работна ръка в Гърция и Италия.

[Вестник Класа](#)

✓ Сивата икономика в Източна Европа вреди на растежа

http://www.klassa.bg/news/Read/article/211619_%D0%A1%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0+%D0%B2+%D0%98%D0%B7%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B0+%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0+%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8+%D0%BD%D0%B0+%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B6%D0%B0

Създаването на бизнес и работата извън правителствените регулации и данъчни системи в Източна Европа е толкова разпространено, че има опасност да навреди на дългосрочния потенциал за растеж в региона, се казва в доклад на Световната банка, предаде EUobserver.

Анализът разглежда главно България, Чехия, Естония, Унгария, Литва, Латвия, Полша, Словения и Словакия. Според него сивата икономика в България е представлявала 33% от българския брутен вътрешен продукт през 2007 г.

"Правителствата на държавите членки в Източна Европа просто не могат да си позволят голяма сива икономика нито в краткосрочен план заради фискалните опасения, нито в дългосрочна перспектива заради свиващата се работна сила", каза главният съветник на банката Катарина Матернова.

Според доклада сегашната финансова криза спешно налага да се сложи край на нерегулираната работа. Световната банка препоръчва серия от инициативи, които да гарантират, че правителствата предоставят по-атрактивни алтернативи за работа. По-подходяща данъчна система, съчетана със схеми за приложима социална и трудова защита, е сред предложенията.

В доклада се отбелязва, че секторът най-често включва нископлатените работни места и тези на половин работен ден. Световната банка предлага държавите да създадат по-добри практики, за да насърчат нерегулирания бизнес да декларира доходите си и да наема деклариран работници. Според банката също така трябва да се променят социалните норми.

"Изграждането на доверие в правителството е ключов фактор в опитите да се убедят гражданите, че плащането на данъци е полезно", продължава докладът. В него се посочва, че данъчните служители трябва да подхождат към гражданите с презумпцията за добро гражданство, за да установят по-добри отношения.

Според статистиката на Европейската комисия сивата икономика в България представлява 32% от БВП през 2012 г. В Румъния тя е 29%, в Литва - 28.5%, а в Естония - 28.2%. Австрия е на другия край с дял на сивата икономика 7.6% от БВП.

[Вестник Труд](#)

✓ Световната банка: Борете се със сивата икономика

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1539186>

Делът на сивата икономика в България е бил висок още преди кризата - около 33% от брутния вътрешен продукт на страната. Това се посочва в пресен доклад на Световната банка за интегрирането на работещите от неформалния сектор в официалния пазар на труда в страните от Източна Европа. Анализът се базира на данни от 2007 г. - 2008 г.

Статистиката на Европейската комисия показва, че и през 2012 г. делът на сивата икономика се запазва. По последни данни неформалният сектор у нас в момента е 32% от БВП. От страните в ЕС най-малък е нейният дял в Австрия - едва 7,6% от БВП.

В доклада на Световната банка се отбелязва, че в България делът на неплатените семейни работници е сред най-високите в Европа. Подобно е положението в Румъния, Полша, Гърция и Италия. Друг извод е, че у нас мъжете, работещи без трудов договор, са повече от жените.

Високият дял на сива икономика лишава държавите от ключови ресурси в решаващ момент, в който се усещат влиянието на кризата в Евророната и застаряването на населението. Затова извеждането на работниците и компаниите от сивата икономика е много важно за гарантиране на дългосрочен икономически растеж в Източна Европа, посочват анализаторите.

В анализа се отбелязва, че сивата икономика най-често включва нископлатените работни места и тези на половин работен ден.

Световната банка предлага държавите да насърчат нерегулирания бизнес да декларира пълния размер на възнагражденията.